

Erich Jõgi 90

Erich Jõgi on mees, kes on juhtinud matemaatikaõpetajate koolitamist nii Tartu Ülikoolis kui Tallinna Pedagoogilises Instituudis. Erich sündis 1. augustil 1928. aastal Ida-Virumaal Lohusuul. Ta on õppinud Lohusuu 6-klassilises Algkoolis, Mustvee Keskkoolis, Tartu Õpetajate Seminaris ja Tartu Õpetajate Instituudis. Viimase lõpetas Erich aastal 1950. Pärast aastast tööd Tartu Õpetajate Instituudis jätkas ta õpinguid Tartu Riiklikus Ülikoolis, mille lõpetas aastal 1956 mehaanikuna. 1967. aastal omistati Erich Jõgile matemaatika-füüsika kandidaadi teaduskraad. Aastatel 1956–1968 töötas ta Tartu Riiklikus Ülikoolis vanemõpetajana. Edasi suundus Erich koos perega aastateks 1968–1979 Tallinnasse, kus asus tööle Tallinna Pedagoogilisse Instituuti. Seal töötas ta dotsendina ning aastatel 1969–1977 ka dekaanina. Seejärel naasis Erich tagasi Tartusse, kus asus tööle Tartu Riiklikus Ülikoolis matemaatika õpetamise meetodika kateedris, seal töötas ta kuni pensionile jäämiseni 1996. aastal. Sellesse ajavahemikku jääb ka sama kateedri juhtimine aastatel 1987–1992. Ta on abielus, ühe lapse isa ja 3 lapselapse vanaisa.

E. Jõgi on kõrgkoolides lugenud teoreetilise mehaanika, kõrgema matemaatika, elementaararvmatemaatika, matemaatilise analüüsi ja tõenäosusteooria kursusi. Oma tegemistest koolimatemaatika vallas peab E. Jõgi olulisimaks osalemist noorte õpetajate ettevalmistamisel Tartu ülikoolis ja Tallinna Pedagoogilises Instituudis, samuti tema sulest ilmunud raamatuid *Matemaatika ülesannete kogu keskkoolile* (kaasautorid E. Abel ja E. Mitt, 1990, 1996) ning *Planimeetria näidisülesandeid* (1996). Need raamatud on aktiivses kasutuses veel praegugi.

Mida aga peavad olulisimaks Erichi õpilased ja kolleegid teda iseloomustades? Üks tema õpilastest kirjutab: *Kohtusin Erich Jõgiga esmakordselt 1977. aastal, mil astusin õppima toonasesse Tallinna Pedagoogilisse Instituuti. Erich Jõgi oli mõned aastad varem Tartust Tallinna kolinud ning töötas Pedagoogilises Instituudis matemaatika-füüsika teaduskonna dekaanina. Just tol aastal pani ta aga dekaaniametiga maha ning jätkas tööd matemaatika kateedri dotsendina. Muuhulgas sai temast aga ka meie kursuse kuraator. Ja see oli meie jaoks tõeline kingitus. Erich Jõgi eristus toonastest õppejõududest väga selgesti. Meie jaoks oli temas tõelist akadeemilist hõngu – seda, mida toonastes instituudi kitsastes oludes vaid harva kohtas. Ta armastas rääkida lugusid Tartu ülikooli legendaarsetest matemaatikaõppejõududest ning ei pidanud paljaks meid Tartusse ülikooli uudistama viia. Õppejõu ja inimesena oli Erich Jõgi üliõpilaste hulgas väga armastatud. Toonaste verisulis tudengite jaoks oli ta otseku „eestiaegne härrasmees“. Tema väärikas olek, soe ja sõbralik suhtlusstiil ning suurepärase seletamisoskuse tegid talt paljude üliõpilaste lemmikõppejõu.*

Seda härrasmehelikkust ja selle oluliseks pidamist on esile toonud ka Erichi vanemad kolleegid ja õpilased Tartu päevilt. Vestlustest nendega selgub, et selle härrasmehelikkuse oluliseks kujundajaks olid pedagoogilised õpingud Tartu Õpetajate seminaris ja Instituudis. Erich oli suurepärase suhtleja ja kursusejuhendaja. Juba siis seadis ta kursusejuhendaja töös esikohale noortele maalt õppima asunud inimestele käitumiskommete õpetamise. Selleks laskis ta oma üliõpilastel läbi lugeda eestiaegsetest erifondidest pärit

elutarkuse ja kombuluse õpperaamatud *Peen naine* ja *Peen mees* (*Loodus*, 1927). Erich polnud kitsi ka ise vastavaid õpetusi jagama. Nii said noored temalt näiteks teada, kuidas tuleb supi söömise lõpetamisel taldrikut ja lusikat hoida, kuidas peavad taldriku kõrval asuma nuga ja kahvel jms. Kõiki neid kombeid ja palju muidki viisaka käitumise tarkusi kutsus ta tudengitele õpetama oma seminariaegse õpetaja Helga Kurmi.

Erich on läbi oma elu olnud mees, kes lööb kaasa kõikides oma õpilaste ja kolleegide ettevõtmistes, olgu need siis nii hullud kui tahes. Näiteks ülikooli lõpetamise järgsel päeval 1959. aasta kevadel sõideti koos tudengitega Elvasse metsapeole lõpetamist tähistama. Aga sellel metsa sõidul oli ka oma sügavam mõte – noored hakkamist täis inimesed viidi nii peitu seaduse silma eest.

Ka hilisemast ajast toovad kolleegid esile just tema kaasalöömisi nii tudengite kui ka kolleegide tegevustes. Olgu need siis kolleegi suvekodu saunataguse tiigi kallaste kindlustamine, külaskäigud kolleegide suvekodudesse, õppe-ekskursioonid või muud sellelaadsed üritused. Erich on ka ise olnud tudengite ürituste ettevõtja ja vedaja. Nii meenutavad tema kunagised õpilased kursusejuhendaja poolt organiseeritud ekskursioone Tartu erinevatesse asutustesse – Kastani tänava trükikotta, Laia tänava telefoni keskjaama, kahepäevast laevasõitu Piirissaarele jt. Erichi põhimõte seejuures oli, et noored inimesed, eriti tulevased õpetajad, peavad nägema seda, milline on tegelik elu.

Erichi üks viimaseid ettevõtmisi on nn Tagalaklubi ellukutsumine. Nimelt saavad tema algatusel kord kuus kokku kõik matemaatikateaduskonnas õpetajakoolitusega tegelenud üksusest pensioneerunud õppejõud. Algul käidi koos matemaatika instituudi ruumides selleks, et olla kursis kõige uuega, mis ülikoolis ja teaduskonnas toimub. Viimastel aastatel kohtutakse aga oma kolleegide kodudes. On tore meenutada koos oldud aegu ning arutleda selle üle, kuhu liiguvad koolimatemaatika ja õpetajate koolitamine.

Erich on olnud nõus lahkelt jagama nii oma teadmisi kui ka tema poolt koostatud kursuste materjale. Nii on Erichilt alguse saanud elementaararvmatemaatika, kõrgema matemaatika,

elementaargeomeetria ja geomeetriliste konstruktsioonide kursusi nooremate kolleegide poolt jätkuvalt edasi arendatud.

Oleme kõrgelt hinnanud Erichi taktitunnet nii kolleegide kui ka üliõpilastega suhtlemisel. Veelgi enam aga imetleme tema vitaalsust ja himu uute teadmiste järele. Ka praegu võib ta abivahendeid kasutamata anda konsultatsiooni nii gümnasistile kui ka üliõpilasele kõrgkooli matemaatikakursuste omandamisel. Ta võib peast ette kanda pika luuletuse Laksi Tõnisest või jutustada eelmise päeva ajalehes ilmunud uudist.

Ja lõpuks – Erich on olnud läbi aegade isamaaliste aadete kandja. Teatud perioodil küll varjatult, läbi oma härrasmehelikkuse, kaheksakümnendate aastate lõpus aga juba avalikult. Meenub üks koosistumine, kus Erich oma noortele kolleegidele Eesti lipu laulu esitas.

Jätkugu Sul veel paljudeks aastateks tervist, elujõudu ja kõike seda head, mida oled meiega jaganud.

Sinu kolleegid